

Oude dag in luxe heeft forse prijs

Of u straks voldoende pensioen heeft, hangt af van uw levensstijl en vermogenspositie. Zonder afgelost huis of aanpassingen in de uitgaven is er zo een paar ton te weinig.

Drie jaar terug besloten Sytze de Boer (56) en zijn vrouw hun drukke werkende bestaan in Den Haag op te geven voor een rustiger leven in Friesland. Daar hadden ze al een tijdje een tweede huis en het leven daar leek steeds aantrekkelijker. Nadat het besluit was gevallen, werkte De Boer nog anderhalf jaar door om een grotere financiële buffer op te bouwen. In 2015 stopte hij definitief.

‘De fysieke omgeving in Den Haag is erg druk en ik kwam op het ministerie van Financiën steeds minder toe aan mijn eigenlijke werk, het maken van ramingen. Het leven in Friesland beviel ons zo goed, dat ik heb besloten om financieel door te rekenen of ik zou kunnen stoppen. Dat leek me te vallen.’ Zijn zoon stond financieel bijna op eigen benen, er was redelijk wat eigen geld en op het appartement in Den Haag rustte geen hypotheek meer.

De Boer en zijn vrouw leven nu van eigen geld, huurinkomsten van de Haagse woning en bijverdiensten uit het rondbrengen van de post en een eigen bedrijfje voor financieel advies. Dat is naar verwachting voldoende om de tijd te overbruggen tot het pensioen. Mits ze sober leven. Dat wil zeggen: zonder auto en met zo goedkoop mogelijke vakanties. ‘We zijn met de fiets naar het oosten van Friesland gegaan.’ Straks, met aanvullend pensioen en AOW, gaan ze er financieel op vooruit. ‘Ik heb 33 jaar pensioen opgebouwd en in mijn leeftijdscategorie is dat heel redelijk.’

[Klik hier voor meer artikelen uit de pensioenbijlage die vrijdag 9 juni bij het FD verschijnt.](#)

BMW 5-serie

De Boer blijft wel onder de ‘pensioennorm’ van 70% van het salaris. Dat geldt voor veel meer mensen. Of dat uiteindelijk genoeg is, hangt af van de plannen na pensionering. En of er nog meer bronnen van inkomen zijn, zoals bijvoorbeeld een tweede huis of ander vermogen. Die 70% is dus zeer betrekkelijk, maar wel leidend voor de fiscale opbouwruimte voor pensioen. ‘Na veertig jaar werken kunnen mensen een pensioen opbouwen van 70% van hun gemiddelde loon’, staat bijvoorbeeld in het regeerakkoord uit 2012. Eerder was de 70% gekoppeld aan het laatstverdiende salaris. Nog altijd denken veel mensen dat dat de norm is.

Een planning voor de toekomst begint met bewustwording van de uitgaven nu, zegt financieel planner Lian Hazelbag. Ze maakt in haar werk geregeld mee dat mensen hier onvoldoende zicht op hebben. ‘Soms geeft het een schokeffect als ze zien hoeveel geld eruit gaat naar dingen waar ze geen rekening mee houden.’ Die uitgaven zijn vaak onderdeel van een jarenlang patroon. De vraag is dan of je dat moet voortzetten of dat het beter is om geld te reserveren voor andere doeleinden. Een volgende stap is nadenken over de wensen na pensionering en hoe haalbaar die zijn bij het verwachte pensioeninkomen.

Het Nibud heeft op zijn site een handig hulpmiddel om een globale inschatting te maken. De **Pensioenschijf-van-vijf** vraagt naar huidig en verwacht inkomen, maar ook naar verwachte uitgaven. Naast vaste lasten kun je er onder meer kosten voor vervoer en vrijetijdsuitgaven in kwijt. Wie de BMW 5-serie van de zaak na pensionering wil blijven rijden, is dan meer kwijt aan mobiliteit (‘geen lease’, staat nadrukkelijk bij het invulveld voor de auto). En fietsvakanties in Nederland leggen een veel kleiner beslag op het budget dan een cruise naar Antarctica (zie ook kaders Luxe en Sober).

Wie voor zijn werk in de beste restaurants komt, gaat als pensionado merken dat die kwaliteit een prijs heeft. Financieel planner Iris Brik komt geregeld ‘big spenders’ tegen die te weinig vermogen en pensioen opbouwen om hun luxe levensstijl na pensionering voort te zetten.

Renteaftrek

Een eigen woning met afgeloste hypotheek scheelt op pensioendatum een slok op een borrel. Brik is daarom voorstander van aflossen, bijvoorbeeld met een annuïteitenhypotheek. ‘Je spaart dan in je huis, waardoor je op pensioendatum weinig of geen lasten hebt.’ Klanten laten zich soms moeilijk overtuigen. ‘Die zien wel de hogere hypotheeklast, maar niet dat het een verkapte pensioenvoorziening is. Mensen denken alleen in termen van sparen op een rekening of pensioen opbouwen via de werkgever, terwijl je zo juist mooi via de achterdeur spaart.’ Vijftigers die

begin deze eeuw een aflossingsvrije hypotheek afsloten, verliezen ook nog eens hun renteaftrek tegen de tijd dat ze met pensioen gaan.

Scheidingsconvenant

Met gelijkblijvende woonlasten en relatief weinig spaargeld is AOW en aanvullend pensioen onvoldoende om luxe verder te leven, weten Brik en Hazelbag. Het gat kan voor een stel vijftigers die allebei rond twee keer modaal verdienen zo oplopen tot €300.000, denkt Brik. Ze gaat daarbij uit van een gelijkblijvend bestedingspatroon, terwijl een toename niet ondenkbaar is, omdat bijvoorbeeld de leaseauto volledig voor eigen rekening komt. 'Als je dat gat ontdekt als je halverwege de vijftig bent, dan moet je twaalf jaar lang jaarlijks €25.000 netto sparen.'

Het maakt ook veel verschil of er kinderen zijn en of die nog thuis wonen. Als het inkomen ook zonder kosten voor kinderen elke maand volledig opgaat, dan is aanpassen van de levensstijl onvermijdelijk.

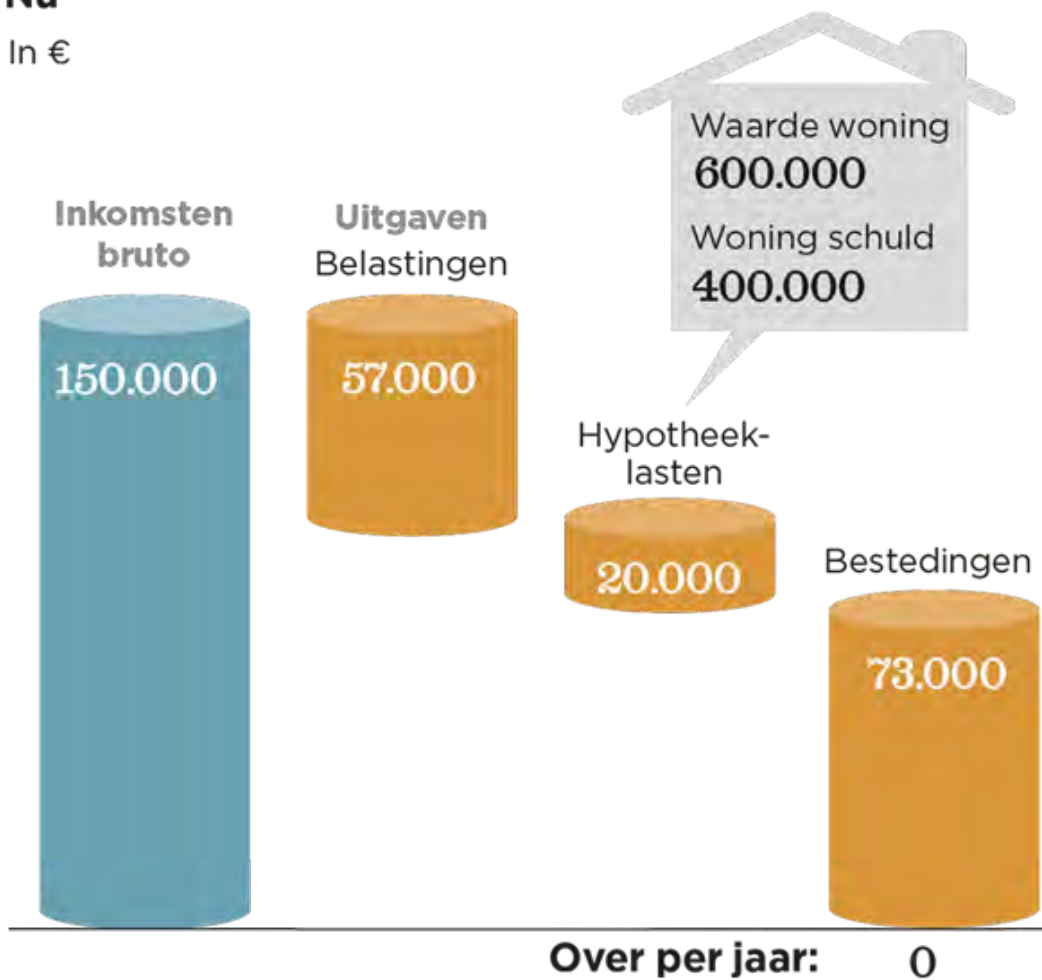
Nibud en financieel planners kunnen een reëel beeld geven van de kosten voor het leven na pensionering. Wie genoeg neemt met een sober bestaan, kan het pensioen zelfs flink naar voren halen. Maar wat als het gedroomde scenario anders uitpakt door ontslag, arbeidsongeschiktheid, overlijden of scheiding? Tegen de financiële gevolgen van een relatie die strandt, kun je je niet verzekeren. Hazelbag zegt dat scheidingen juist bij vijftigers veel voorkomen. Die hebben dan nog maar beperkt de tijd om bij te sturen. Als dat al niet te laat is, bijvoorbeeld omdat mensen niet beseffen dat hun ex recht heeft op een deel van het opgebouwde pensioen. Brik: 'Laatst dacht een klant zo'n €40.000 bruto pensioen te krijgen, maar uit het echtscheidingsconvenant bleek dat hij dit potje moest delen. Veel mensen willen zo'n afspraak nog wel eens vergeten.'

Luxe met pensioen

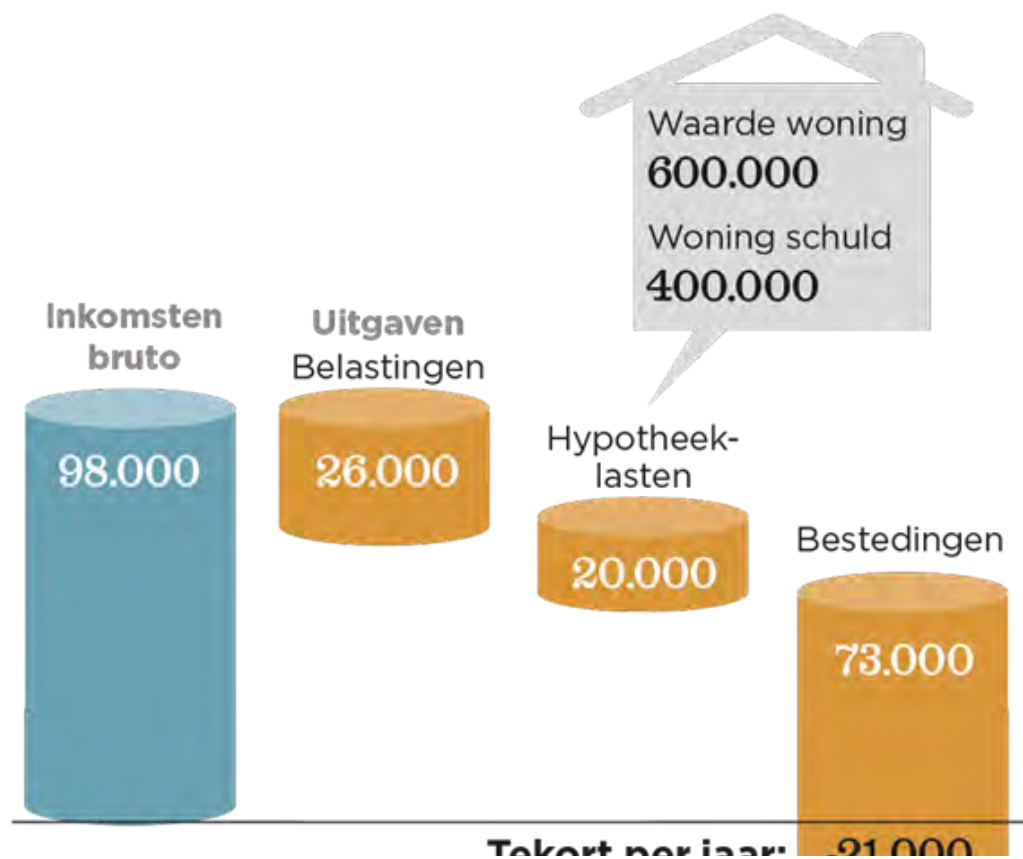
Een man (56) en vrouw (54) verdienen allebei twee keer modaal, wonen in een koopwoning met aflossingsvrije hypotheek die loopt tot 2037 en waarvan de renteaftrek vervalt in 2031. Ze hebben twee auto's, een leaseauto en een kleiner model privé. Beiden bouwen via hun werkgever pensioen op, de man heeft een uitkeringsovereenkomst bij een gezond pensioenfonds, de vrouw heeft een premieregeling bij een verzekeraar. Op de spaarrekening staat €50.000.

Nu

In €

Gepensioneerd (aow + pensioen)

Pensioengat: 300.000

Ze leven op grote voet en willen dat na pensionering blijven doen. Ze blijven voorlopig wonen in hun huis, maar willen dat op termijn verruilen voor een luxe, levensloopbestendig appartement. Voor de leaseauto moet een vergelijkbaar model komen. Ze gaan graag uit eten en zijn van plan na pensionering alle restaurants met Michelin-ster in Nederland te bezoeken.

Ze willen blijven reizen, zoals de jaarlijkse skivakantie, nu met de kinderen en straks, hopelijk, de kleinkinderen. Verder twee à drie keer per jaar een stedentrip in Europa en elk jaar een langere reis naar een verre bestemming. Een luxe cruise naar Antarctica is een grote droom.

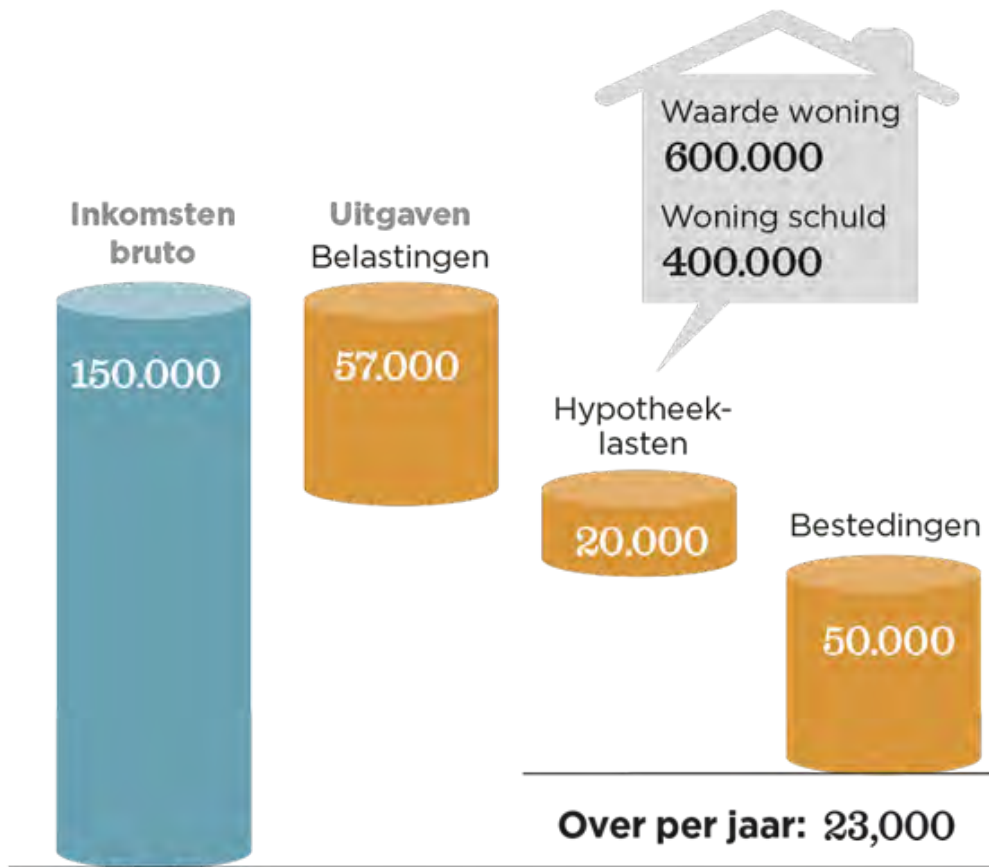
Financieel planner Iris Brik heeft een berekening op dit scenario losgelaten met als veronderstelling dat de uitgaven gelijk blijven aan die van nu. Conclusie: dit stel heeft een pensioengat van €300.000 dat ze in de twaalf jaar voor pensionering moeten dichten. Terwijl het paar nu al niets overhoudt. De kosten van een alternatief voor de leaseauto zijn dan nog niet eens meegenomen.

Sober met pensioen

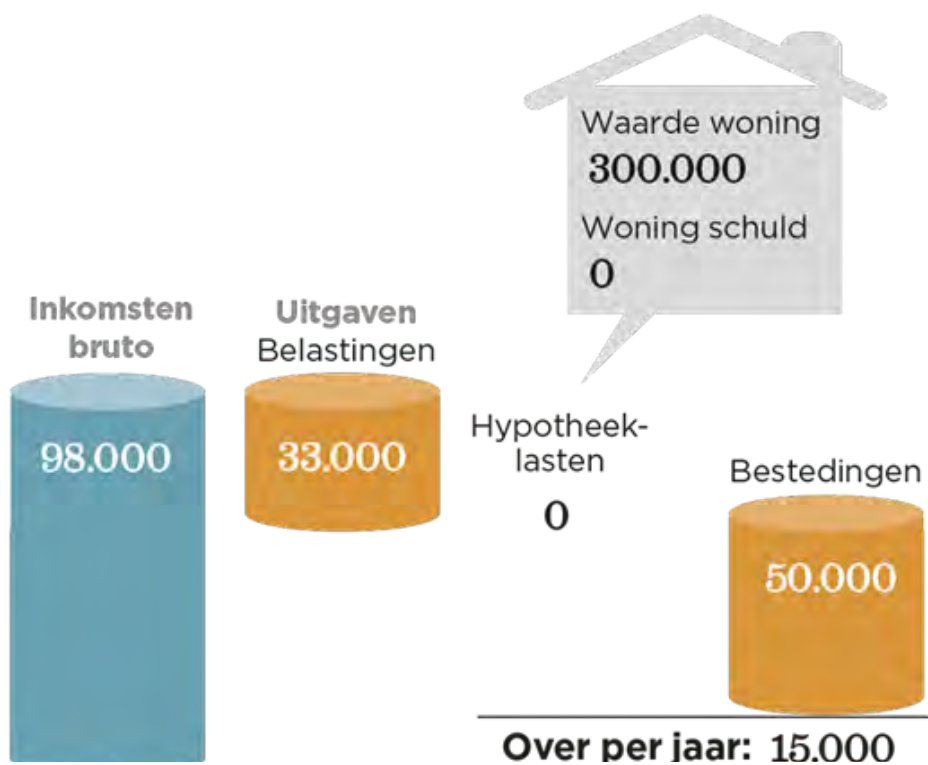
Een man (56) en vrouw (54) verdienen allebei twee keer modaal, wonen in een koopwoning met een spaarhypotheek die ze hebben gekocht toen de kinderen klein waren. De hypotheek is afgelost als de oudste partner 65 is; dat was bij afsluiten nog de AOW-leeftijd. Ze hebben nu twee auto's, een leaseauto en een kleiner model privé. Beiden bouwen via hun werkgever pensioen op, de man heeft een uitkeringsovereenkomst bij een gezond pensioenfonds, de vrouw heeft een premieregeling bij een verzekeraar. Op de spaarrekening staat €50.000.

Nu

In €

Gepensioneerd (aow + pensioen)

Geen pensioengat

Ze hebben zich voorgenomen uit te kijken naar een kleinere, levensloopbestendige woning zodra de hypotheek is afgelost. De kans is groot dat het huis meer waard is dan de €400.000 die ze er indertijd voor hebben geleend, maar daar rekenen ze niet op. Voor de leaseauto hoeft geen vervanging te komen. De fiets is een prima alternatief voor de meeste bestemmingen, dat kan eventueel een elektrische fiets zijn. Ze houden van lekker eten, maar maken dit het liefste zelf. Na pensionering is er veel tijd om te koken voor en eten met vrienden. Verre reizen staan niet op het programma, ook vanwege de grote milieubelasting van vliegtuigen. Uitstapjes in de directe omgeving zijn prima. Wel is het plan eens per jaar mee te gaan met een langere, georganiseerde fietsvakantie.

Dit stel krijgt in de loop van tijd steeds meer vermogen; een grote impuls in liquide bezittingen komt van de verkoop van de afgeloste woning die plaatsmaakt voor een (goedkoper) appartement.

Het complete verhaal

'Een pensioengat dichten doet altijd pijn'

Meest gelezen

Conservatieven van Britse premier May verliezen meerderheid

Vastgoedbedrijf MeyerBergman koopt paleis Soestdijk voor € 1,7 mln

Black box van de accountants gaat eindelijk open
